

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 166/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. marca 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcov Ladislava Orosza a Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti OVP ORAVA, s. r. o., Oravická 617/20, Trstená, zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Vevurkom, Mieru 312/13, Námestovo, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 CoKR 20/2016 z 15. júna 2016 (sp. zn. Rvp 11068/2016) a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 CoKR 24/2016 z 2. augusta 2016 (sp. zn. Rvp 13158/2016) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti obchodnej spoločnosti OVP ORAVA, s. r. o., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. augusta 2016 doručená sťažnosť (vedená pod sp. zn. Rvp 11068/2016) obchodnej

spoločnosti OVP ORAVA, s. r. o., Oravická 617/20, Trstená (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 CoKR 20/2016 z 15. júna 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie z 15. júna 2016“).

Následne bola ústavnému súdu 5. októbra 2016 doručená sťažnosť (vedená pod sp. zn. Rvp 13158/2016) sťažovateľa, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 13 CoKR 24/2016 z 2. augusta 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie z 2. augusta 2016“).

Z uvedených sťažností doručených ústavnému súdu vyplýva, že sťažovateľ sa žalobami doručenými Okresnému súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) domáhal určenia, že je veriteľom špecifikovaných pohľadávok vo výške 67 563,50 € (konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 5 Cbi 18/2015, pozn.) a vo výške 7 317,36 € (konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 5 Cbi 17/2015, pozn.), ktoré pod poradovými číslami 16 a 17 prihlásil do konkurzného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 4 K 21/2014, a určenia, že tieto pohľadávky sú nesporné a zistené, čo sa týka poradia, výšky, právneho dôvodu a vymáhateľnosti.

Okresný súd v oboch konaniach uložil sťažovateľovi ako žalobcovi a žalovanému povinnosť podľa § 32 ods. 11 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) zložiť preddavok na trovy konania jednotlivo vo výške 322,65 € do 10 dní od doručenia uznesenia na účet okresného súdu.

Sťažovateľ v oboch prípadoch preddavok zaplatil, pričom žalovaný tento preddavok v lehote uloženej okresným súdom nezaplatil a k žalobám sa nevyjadril.

Okresný súd následne uznesením č. k. 5 Cbi 18/2015-29 z 18. júna 2015, resp. uznesením č. k. 5 Cbi 17/2015-33 z 18. júna 2015 rozhodol tak, že popretie prihlásenej pohľadávky pod poradovým číslom 16, resp. pod poradovým číslom 17 v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 4 K 21/2014 je v celom rozsahu neúčinné.

Žalovaný v oboch prípadoch podal proti uzneseniam okresného súdu odvolanie a žiadal tieto uznesenia zrušiť s argumentáciou, že v lehote na podanie odvolania preddavok na trovy konania zaplatil.

Okresný súd – postupom podľa § 374 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) – uznesením č. k. 5 Cbi 18/2015-35 z 2. februára 2016, resp. uznesením č. k. 5 Cbi 17/2015-39 z 2. februára 2016 zrušil svoje uznesenia, ktorými rozhodol o neúčinnosti popretia pohľadávok.

Proti týmto uzneseniam okresného súdu podal sťažovateľ odvolania, o ktorých rozhodol krajský súd napadnutým uznesením z 15. júna 2016, resp. napadnutým uznesením z 2. augusta 2016 tak, že uznesenia okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ v sťažnostiach – zhodnou argumentáciou – namieta porušenie označených práv s tým, že krajský súd postupoval arbitrárne pri aplikácii § 32 ods. 11 zákona o konkurze.

Sťažovateľ v oboch prípadoch namieta právny záver krajského súdu, že žalovaný zaplatil preddavok v lehote na podanie odvolania – vo vzťahu k napadnutým uzneseniam krajského súdu sťažovateľ zhodne uvádza, že lehota na podanie odvolania žalovanému uplynula 3. septembra 2015 a žalovaný preddavok zaplatil 11. septembra 2015.

Vychádzajúc z toho, že žalovaný nezložil preddavok v lehote na podanie odvolania – neprichádza do úvahy aplikácia § 10 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). Sťažovateľ navyše poukazuje na komentár

k zákonu o konkurze, podľa ktorého podporná aplikácia § 10 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch neprichádza vôbec do úvahy pri platení preddavku na trovy konania podľa § 32 ods. 11 zákona o konkurze. Sťažovateľ tiež poukazuje na to, že v obdobných konaniach uvedenú otázku posúdil Krajský súd v Trenčíne odlišne. V týchto súvislostiach sťažovateľ v sťažnostiach uvádza:

«Podľa komentára k ZKR „Povinnosť platiť preddavok sa spravuje len ustanoveniami § 32 ods. 11 a preto aplikácia ustanovení zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a je vylúčená.“ Sťažovateľ poukázal aj na prax súdov v rovnakej právnej veci, ktorá vychádza z jednotnej právnej úpravy, ktorá poskytuje právnu istotu na základe, ktorej Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 16 CoKR/28/2015 z 28. 7. 2015, a č. k. 16 CoKR/19/2015 zo dňa 28. 07. 2015, uviedol, že podľa § 32 ods. 11 ZKR a to zaplatenie preddavku v odvolacej lehote účastníkom konania nie je možné aplikovať zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, pretože úhrada na trovy konania podľa § 32 ods. 11 ZKR nepodlieha režimu zákona o súdnych poplatkoch.

Zloženie preddavku je podmienkou, aby súd rozhodoval o podanej žalobe a preddavok nie je možné zaplatiť v odvolacej lehote tak ako to má na mysli zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch pretože zákon o konkurze a reštrukturalizácii je špeciálny predpis. Pokiaľ účastník konania nezaplatí preddavok napriek tomu, že súd si podľa § 32 ods.11 ZKR splnil povinnosť a vyzval účastníka k jeho úhrade, nie je možné dodatočne zaplatiť tento preddavok v odvolacom konaní...

Preddavok na trovy konania podľa § 32 ods. 11 ZKR nie je súdny poplatok a teda preto je aplikácia § 10 zák. č. 71/1992 Z. z. o súdnych poplatkoch vylúčená.

Ak by aj súd aplikoval §10 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, žalovaný zaplatil preddavok na trovy konania, až po uplynutí lehoty na podanie odvolania t. j. ku dňu 11. 09. 2015, keďže lehota na podanie odvolania žalovanému uplynula podľa vyjadrenia Krajského súdu v Žiline už dňa 03. 09. 2015.

S poukazom na § 10 ods. 3 zák. č. 71/1991 Zb. súd bude veci konať ak Poplatník zaplatí súdny poplatok do konca lehoty na podanie odvolania.

Súdy oboch stupňov vec neprávne právne posúdili, a krajský súd ako odvolací súd rozhodol nezákonne.»

Sťažovateľ tiež namieta, že mu postupom konajúcich súdov bola odňatá možnosť konať pred súdom z dôvodu, že mu doteraz neboli doručené odvolania žalovaného proti uzneseniam okresného súdu o neúčinnosti popretia pohľadávok. Sťažovateľ takto nemal možnosť vyjadriť sa k uvedenej odvolacej argumentácii.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu 5. októbra 2016 (Rvp 13158/2016) sťažovateľ poukazuje aj na osobitosti konkurzného konania, ktoré vylučujú dodatočné zloženie preddavku na trovy konania. V tejto súvislosti uvádza:

„ZKR sa riadi viacerými zásadami ako je zásada rýchlosti konania alebo koncentračná a v dôsledku čoho je neplnenie si procesných povinností účastníkmi konania postihnuté väčšou zodpovednosťou ako v inom konaní a teda, nie je možné, aby žalovaný dodatočne po lehote na podanie odvolania uhradil preddavok na trovy konania § 32 ods. 11 ZKR.“

Na základe tejto argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažností na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu z 15. júna 2016 a napadnutým uznesením krajského súdu z 2. augusta 2016, napadnuté uznesenia krajského súdu zruší a veci vráti krajskému súdu na ďalšie konanie, sťažovateľovi prizná primerané finančné zadosťučinenie v sume po 300 € a zároveň mu prizná úhradu trov konania pred ústavným súdom.

Primerané finančné zadosťučinenia sťažovateľ požaduje z dôvodu, *„že došlo k závažnému zásahu do práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, sťažovateľovi bolo znemožnené efektívne chrániť svoje právo... čo považuje síce za symbolickú náhradu jemu spôsobenej ujmy, ale považuje za významné z pohľadu verejného záujmu si ju aspoň v tejto miere uplatniť“*.

Plénum ústavného súdu na neverejnom zasadnutí rozhodlo uznesením sp. zn. PLs. ÚS 31/2016 z 23. novembra 2016 tak, že veci vedené ústavným súdom

pod sp. zn. Rvp 11068/2016 a sp. zn. Rvp 13158/2016 spojil na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 11068/2016.

Zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že konania vedené okresným súdom pod sp. zn. 5 Cbi 18/2015 a sp. zn. 5 Cbi 17/2015 nie sú v čase predbežného prerokovania sťažností právoplatne skončené.

Po vrátení veci krajským súdom bola vec vedená okresným súdom pod sp. zn. 5 Cbi 18/2015 pridelená inej zákonnej sudkyňi. Okresný súd zrušil pojednávanie nariadené na 15. február 2017 s tým, že žiadal o pripojenie spisu Okresného súdu Námestovo sp. zn. 2 Cb 73/2009. V predmetnom konaní je nariadené pojednávanie na 19. apríl 2018.

Vec vedená okresným súdom pod sp. zn. 5 Cbi 17/2015 bola po vrátení krajským súdom pridelená inej zákonnej sudkyňi. V predmetnom konaní žalovaný prevzal žalobu 21. mája 2015 s tým, že sa k nej nevyjadril. Okresný súd žalovanému zaslal výzvu na vyjadrenie sa k žalobe, ktorú žalovaný prevzal 9. februára 2018. V čase zisťovania ústavným súdom, t. j. k 26. februáru 2018 okresnému súdu nebolo doručené vyjadrenie žalovaného. V predmetnom konaní nie je nariadené pojednávanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko

odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal sťažnosti z hľadiska toho, či ich nemožno považovať za zjavne neopodstatnené.

Ústavný súd pri preskúmaní napadnutých uznesení krajského súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože konanie súdu prvej inštancie a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09). Z uvedeného dôvodu ústavný súd primerane zohľadnil a preskúmal aj odôvodnenia uznesení okresného súdu z 2. februára 2016, ktorými okresný súd zrušil svoje uznesenia o neúčinnosti popretia pohľadávok.

Krajský súd v napadnutom uznesení z 15. júna 2016 poukázal na odôvodnenie uznesenia okresného súdu z 2. februára 2016 o zrušení uznesenia okresného súdu o neúčinnosti popretia pohľadávky a uviedol:

„Okresný súd aplikoval ust. § 374 ods. 4 O. s. p. Vzhľadom k tomu, že v čase rozhodovania sudcu o odvolaní proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o neúčinnosti popretia bola povinnosť zloženia preddavku na trovy konania zo strany žalovaného splnená, čím došlo k odpadnutiu dôvodu na rozhodnutie o neúčinnosti, sudca okresného súdu pri aplikácii ustanovenia § 374 ods. 4 O. s. p. odvolaniu žalovaného v celom rozsahu vyhovel a napadnuté uznesenie č. k. 5 Cbi/18/2015-29 zo dňa 18. 06. 2015 zrušil.“

Následne krajský súd preskúmal námietku sťažovateľa o nedoručení odvolania odporcu proti uzneseniu okresného súdu o neúčinnosti popretia pohľadávky z toho hľadiska, či odvolanie bolo podané včas, a uviedol:

„Vo vzťahu k žalobcom vyjadrenej pochybnosti, či odvolanie žalovaného proti uzneseniu okresného súdu č. k. 5 Cbi/18/2015-29 zo dňa 18. 06. 2015 bolo podané včas, odvolací súd z obsahu spisového materiálu zistil, že uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 5 Cbi/18/2015-29 zo dňa 18. 06. 2015 bolo žalovanému doručené podľa doručenky na č. l. 32 spisu dňa 17. 8. 2015. Dňom 18. 8. 2015 začala plynúť žalovanému lehota 15 dní na podanie odvolania v zmysle vykonaného poučenia okresným súdom v predmetnom uznesení, ktorej koniec pripadol na 3. 9. 2015. Žalovaný odvolanie zo dňa 31. 08. 2015 (č. l. 33 spisu) podľa pečiatky na obálke (č. l. 34 spisu), odovzdal pošte ako doručovaciemu orgánu na prepravu dňa 2. 9. 2015, t. j. v zákonom stanovenej lehote 15 dní na podanie odvolania. Bola tak splnená podmienka včasnosti podaného odvolania pre rozhodnutie sudcu okresného súdu o podanom odvolaní žalovaného voči uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom.“

Následne krajský súd v napadnutom uznesení z 15. júna 2016 uviedol tieto právne závery:

«Preddavok na trovy konania zabezpečuje vymožitelnosť prípadnej náhrady trov konania. Povinnosť zložiť preddavok na trovy konania v zmysle ustanovenia § 32 ods. 11 zákona č. 7/2005 Z. z. má veriteľ, ktorému bola popretá pohľadávka a ktorý je v právnej pozícii žalobcu, a aj veriteľ, ktorý poprel pohľadávku a je v pozícii žalovaného. Zloženie preddavku žalobcom je podmienkou, aby súd rozhodoval o podanej žalobe. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii ako špeciálny právny predpis nerozlišuje subjekty na strane žalobcu tak, ako to rozlišuje na strane žalovaného, kedy odlišuje žalovaného, ktorým je správca a žalovaného, ktorým je popierajúci veriteľ. Na to, aby bolo popretie pohľadávky žalovaným ako popierajúcim veriteľom účinné, musí zložiť preddavok, v opačnom prípade súd v konaní o určení popretej pohľadávky rozhodne, že popretie je neúčinné... Pokiaľ zákon o konkurze a reštrukturalizácii nemá úpravu určitých procesných inštitútov vôbec alebo ich upravuje len čiastočne a tieto sú upravené v Občianskom súdnom poriadku, aplikujú sa tieto na konkurzné konanie alebo na reštrukturalizačné konanie a na konanie o oddlžení primerane (§ 196 zákona č. 7/2005 Z. z.).

Vychádzajúc z uvedeného okresný súd správne aplikoval ustanovenia O. s. p., keď zrušil uznesenie vyššieho súdneho úradníka, ktorým bolo rozhodnuté, že popretie

pohľadávky v celkovej výške 67.563,50 Eur vykonané žalovaným je právne neúčinné. V tejto súvislosti krajský súd primerane poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 179/2001, podľa ktorého, primeranosť použitia O. s. p. neznamena oprávnenie súdu rozhodovať, či bude, alebo nebude, napr. s ohľadom na niektorý z cieľov konkurzného konania, príslušné ustanovenia O. s. p. aplikovať. Listina zakotvuje povinnosť súdu postupovať zákonnom stanoveným spôsobom (článok II, ods. 2, resp. 36 Listiny). V rámci aplikácie príslušných ustanovení O. s. p. môže všeobecný súd prihliadať na ciele konkurzu. V súdnom konaní je zaiste potrebné prihliadnuť na to, aby nedochádzalo k predlžovaniu konania, a je potrebné dbať na jeho hospodárnosť. Uvedené námietky samotné ovšem nemôžu odôvodniť vylúčenie zákonného postupu (primeraného použitia O. s. p.), garantovaného ústavou. Ústavný súd je vo vzťahu k všeobecným súdom svojou činnosťou povolaný na to, aby dbal na procesnú čistotu súdneho konania. Procesná čistota v konaní pred orgánmi verejnej moci, a to najmä pred súdmi, je nielen zákonným, ale súčasne tiež ústavným princípom, ktorého postuláty nie je možné prehliadať alebo obchádzať. Ústavný súd, vedomý si svojho postavenia strážcu ústavnosti, vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne (a nie formálne) poňatie právneho štátu. Takto, nie formálne, nahliada aj na nevyhnutnosť dodržania princípu procesnej čistoty. Nejde teda o nutnosť dodržania princípu právnej čistoty chápaného ako hodnota sama osebe, ale o dosiahnutie „právne čistého“ procesu, v ktorom nedochádza k zásahom do práv účastníkov.

Dôvod obsiahnutý v podanom odvolaní žalobcu, a to rozpor postupu prvostupňového súdu so zákonom, konkrétne s ust. § 32 ods. 11 zákona č. 7/2005 Z. z., nemožno považovať podľa názoru krajského súdu za relevantný. Odvolací súd uvádza, že je tiež potrebné poukázať na ust. § 196 zákona č. 7/2005, podľa ktorého, ak tento zákon neustanovuje inak, na začatie konkurzného konania, na konkurzné konanie, na začatie reštrukturalizačného konania, na reštrukturalizačné konanie a konanie o oddlžení sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Na dotvrdenie správnosti postupu okresného súdu, primerane poukazuje krajský súd na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 31/2004, podľa ktorého, výklad právneho predpisu nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva. Medzera v právnej úprave nemôže mať za následok porušenie základného práva sťažovateľa garantovaného v Ústave SR. V takomto prípade je potrebné použiť taký výklad, ktorý by základné právo nielenže neporušoval, ale naopak garantoval.

Krajský súd v tejto súvislosti analogicky poukazuje i na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 148/2006, ktorým bol zaujatý názor, že zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu Ústavou Slovenskej republiky garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie Ústavou Slovenskej republiky (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd. V kontexte uvedeného, pri vzatí do úvahy obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, 4 Ústavy SR, bol postup prvostupňového súdu, ktorým zrušil rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka, že popretie pohľadávky v celkovej výške 67.563,50 Eur vykonané žalovaným je právne neúčinné, vzhľadom k tomu, že povinnosť zloženia preddavku na trovy konania zo strany žalovaného bola splnená, čím došlo k odpadnutiu dôvodu pre rozhodnutie o neúčinnosti popretia pohľadávky, vecne správny.

K úplnosti krajský súd považuje za potrebné dodať, že okresný súd v napadnutom uznesení neaplikoval ustanovenia zákona č. 71/1992 Zb..., ale len Občiansky súdny poriadok. Vzhľadom k takémuto postupu okresného súdu potom nebolo namieste, aby žalobca v odvolaní poukazoval na ust. § 10 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb., ktoré zákonné ustanovenie nepoužil okresný súd pri svojom rozhodovaní. Ako bolo krajským súdom uvádzané v predmetnom odôvodnení vyššie, v spojení s ust. § 32 ods. 11 zákona č. 7/2005 Z. z., zloženie preddavku žalovaným je podmienkou, aby súd mohol konštatovať účinnosť popretia pohľadávky, pretože ak žalovaný takýto preddavok nezloží, súd rozhodne, že popretie pohľadávky je neúčinné. Nepochybne táto podmienka konania má charakter odstrániteľnej podmienky konania. Ak zloženie preddavku zo strany žalovaného bolo uskutočnené v štádiu, keď o odvolaní žalovaného proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, ktorým bolo rozhodnuté, že popretie pohľadávky vykonané žalovaným je právne neúčinné, mal rozhodovať sudca, tak potom za aplikácie ust. § 374 ods. 4 O. s. p. bol vecne správny postup sudcu okresného súdu, ak na túto podmienku konania, a to zloženia preddavku na trovy konania zo strany žalovaného prihliadol a napadnutým uznesením zrušil uznesenie Okresného súdu Žilina č.k. 5 Cbi/18/2015-29 zo dňa 18. 06. 2015, ktorým

vyšší súdny úradník rozhodol, že popretie pohľadávky v celkovej výške 67.563,50 Eur vykonané žalovaným je právne neúčinné, čím tak sudca okresného súdu rešpektoval aj stav, ktorý v čase svojho konania a rozhodovania tu mal, t. j. stav zloženého preddavku na trovy konania zo strany žalobcu (§ 154 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 167 ods. 2 O. s. p.). Ani jeden z odvolacích dôvodov žalobcu nebol relevantný, naviac postup okresného súdu rešpektoval aj právo žalovaného na prístup k súdu, preto neboli dané dôvody na zmenu a ani na zrušenie uznesenia okresného súdu.»

Krajský súd v napadnutom uznesení z 2. augusta 2016 obdobne poukázal na odôvodnenie uznesenia okresného súdu z 2. februára 2016 o zrušení uznesenia okresného súdu o neúčinnosti popretia pohľadávky. Následne sa vysporiadal s námietkou sťažovateľa o nedoručení odvolania žalovaného z hľadiska včasnosti jeho podania a uviedol:

„9/ Ohľadom pochybnosti žalobcu, či odvolanie žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu č. k. 5 Cbi/17/2015-33 zo dňa 18. 06. 2015 bolo podané včas, krajský súd uvádza, že toto uznesenie bolo žalovanému doručené dňa 17. 08. 2015. Dňom 18. 08. 2015 začala žalovanému plynúť lehota 15 dní na podanie odvolania v zmysle vykonaného poučenia okresným súdom, ktorej koniec pripadol na deň 03. 09. 2015. Žalovaný odvolanie zo dňa 31. 08. 2015 (č. l. 37 spisu) podľa pečiatky na obálke z č. l. 38 spisu odovzdal pošte ako doručovaciemu orgánu na prepravu dňa 02. 09. 2015, t. j. v zákonom stanovenej lehote 15 dní na podanie odvolania. Bola preto splnená podmienka včasnosti podaného odvolania pre rozhodnutie sudcom okresného súdu o podanom odvolaní žalovaného. Okresný súd následne odvolaním napadnutým uznesením zrušil uznesenie č. k. 5 Cbi/17/2015-33 zo dňa 18. 06. 2015.“

Vo zvyšnej časti napadnutého uznesenia z 2. augusta 2016 uviedol krajský súd v odôvodnení identické právne závery ako v napadnutom uznesení z 15. júna 2016.

Ústavný súd takto po preskúmaní právnych záverov krajského súdu v napadnutých uzneseniach, na základe ktorých potvrdil uznesenia okresného súdu o zrušení uznesení okresného súdu o neúčinnosti popretia pohľadávok, dospel k záveru, že tieto právne závery sú logické, rešpektujú účel príslušných ustanovení zákona o konkurze a Občianskeho

súdneho poriadku a nie sú arbitrárne. Napadnuté uznesenia krajského súdu v spojení s uzneseniami okresného súdu – o akceptovaní zloženia preddavku na trovy konania do momentu rozhodovania sudcu okresného súdu o odvolaní účastníka proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o neúčinnosti popretia pohľadávky – možno takto vnímať ako jedno z možných a ústavne akceptovateľných riešení uvedenej procesnej situácie v konaní pred všeobecným súdom. Odôvodnenie napadnutých uznesení krajského súdu v spojení s uzneseniami okresného súdu sú dostatočným podkladom pre výrok, ktorý potvrdzuje výrok o zrušení uznesenia o neúčinnosti popretia pohľadávky, takto právne závery krajského súdu nie sú zjavne neodôvodnené, preto sú ústavne udržateľné.

Neobstojí námietka sťažovateľa o tom, že krajský súd sa nevysporiadal s nedoručením odvolania žalovaného sťažovateľovi. Z odôvodnenia napadnutých uznesení krajského súdu vyplýva, že sťažovateľ pri námietke nedoručenia odvolaní okrem iného spochybňoval včasnosť ich podania žalovaným. Je zjavné, že krajský súd sa v napadnutých uzneseniach uvedenou námietkou zaoberal a osobitne skúmal včasnosť podania odvolaní žalovaným. Vychádzajúc tiež z odôvodnenia napadnutých uznesení krajského súdu, odvolacia argumentácia žalovaného smerujúca k zrušeniu uznesení o neúčinnosti popretia pohľadávok spočívala v tvrdení, že dodatočne zaplatil preddavok na trovy konania, preto je potrebné zrušiť uvedené uznesenia. Je zrejmé, že sťažovateľ mal možnosť sa s touto námietkou oboznámiť – najneskôr pri doručení uznesení okresného súdu o zrušení uznesení o neúčinnosti popretia pohľadávok – pričom vo svojich odvolaniach na túto argumentáciu žalovaného zjavne reagoval. V sťažnostiach sťažovateľ pritom neuvádza takú argumentáciu, ktorá by preukazovala zásah takej intenzity do jeho právneho postavenia ako žalobcu v dôsledku nedoručenia predmetných odvolaní, ktorý by bol materiálny a ústavne relevantný a ktorý by tak mohol viesť k záveru o porušení jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Nemožno akceptovať ani námietku uvedenú v sťažnosti o arbitrárnej aplikácii § 10 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch. Z odôvodnenia napadnutých uznesení krajského súdu v spojení s uzneseniami okresného súdu je zrejmé, že všeobecné súdy v uvedených veciach žiadne ustanovenie zákona o súdnych poplatkoch neaplikovali. Všeobecné súdy podperne

aplikovali ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, pričom za rozhodný čas pre posudzovanie splnenia podmienky zloženia preddavku na trovy konania považovali okamih rozhodovania sudcu okresného súdu o odvolaní žalovaného proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, a nie koniec lehoty na podanie odvolania.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že Krajský súd v Trenčíne obdobnú procesnú situáciu posúdil odlišne, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že mu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zveruje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ktorému okrem iného priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05, II. ÚS 752/2016, II. ÚS 861/2016, III. ÚS 205/2017).

Na tomto základe ústavný súd sťažnosti už pri ich predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnené.

Keďže sťažnosti boli odmietnuté, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedených veciach stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Nad rámec svojho rozhodnutia ústavný súd uvádza, že pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že mu napadnutými uzneseniami krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, bola odňatá možnosť konať pred súdom, mal tieto námietky uplatniť podaním dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP (platného do 30. júna 2016), resp. podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov účinného od 1. júla 2016, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní sa považuje v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53 a 54).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2018